

Sigurður Árni
Sigurðsson

**Sigurður Árni
Sigurðsson**

Kjarvalsstaðir
Listasafn Reykjavíkur
The Reykjavík Municipal Art Museum

Júlí - september 1994

Það er ávallt gleðiefni og forvitnilegt þegar tækifæri gefast til að kynna sér efnistöð listamanna, ekki síst yngri listamanna. Sigurður Árni Sigurðsson hefur verið búsettur í París undanfarin ár og hafa verk hans vakið athygli þar og víðar í Evrópu.

Það er menningarmálanefnd Reykjavíkur mikil ánægja að geta boðið Sigurði Árna Sigurðssyni að sýna verk sín hér á Kjarvalsstöðum.

It is always a welcome and interesting experience to have the opportunity of discovering a different artist's style, not least when the emerging generation of artists is involved. Sigurður Árni Sigurðsson has been living in Paris for several years now, and his works have commanded attention there and elsewhere in Europe.

It is a great pleasure for the Cultural Committee of the City of Reykjavík to be able to invite Sigurður Árni Sigurðsson to exhibit his works at Kjarvalsstaðir.

Guðrun Jónsdóttir

Sigurður Árni Sigurðsson — málverkið og tvíafari þess

Leonardo da Vinci skrifaði eitt sinn: „Upphaf málaralistarinnar má rekja til skuggamyndar af manni sem sólin varpar á vegg.“ Þessa fullyrðingu má bera saman við þekkta frásögn Plíníusar eldri (23-79 e. Kr.) í riti hans *Naturalis historia*. Þar tengir hann upphaf myndlistarinnar Dísbútate, dóttur leirkerasmiðs í Sýkíon. Elskhugi hennar var á leið í langferð og hún teiknaði útlínur skuggamyndar af andliti hans þar sem hún féll á vegg. Þetta *frumatvik* er táknað fyrir náttúru málaralistarinnar frá fornöld fram á okkar tíma. Málaralístin er alltaf tengd negatífum, í ljósmynda-merkingu orðsins; alltaf ofurseld *skuggum* og *fjarvist*. Þetta minnir á hina þekktu allegóríu Platóns um hellinn. Frá upphafi hefur málaralístin þannig fengist við *hverfullleikann*; það er tilverugrunnur hennar að fjalla um einhvers konar missi. Í málverki eiga fjarvera og nærvera stefnumót; það er *par excellence* staðurinn þar sem lífs og líðið mætist, hið sjáanlega og ósýnilega.

Málverk og teikningar Sigurðar Árna Sigurðssonar lúta hverfullleikahefðinni. Það virðist ekki augljóst að bera kennsl á nokkuð í verkum hans með ótvíræðum hætti. Allt má sjá og lesa frá ólíkum sjónarhornum.

Vitanlega kannast maður hér og hvar við yrkisefni og leiðarstef í verkum hans: fjöll, vatn, himin, dýr, jurtir... En þessi fyrirbæri náttúrunnar leika einnig hlutverk ímyndana eða einfaldlega forma. Natúralisminn í þessum málverkum er nokkurs konar gildra. Í öllum þessum mótífum leynast kynleg form þar sem teikningin er fléttuð saman við grunnlíttinn og figúruna, karlmannlegt er þússað saman við kvenlegt...

Í málverkum Sigurðar Árna eru dularfull tengsl milli þess sem *virðist vera* og hins sem *birtist* skyndilega. Verk hans eru á stöðugri ferð um þessi svið myndhugsunar. Við erum stödd hér í ríki drauga og uppvakninga. Hvert einasta hlutlægt atriði er skiljanlegt og óskiljanlegt í senn; stundum má greina formið en ekki merkingu þess, stundum er þetta á hinn veginn. Við fyrstu sýn virðast þessi málverk afar kyrr og staðföst en samt reynast þau við nánari athugun tvísýn og efa-blandin. Hvert einstakt form virðist tilbúið að snúa allt í einu röngunni út og rugla staðreyndum um hver sé hvað.

Symmetríá eða samhverfa flestra verkanna er yfirleitt uppspretta ójafnvægis og ósamræmis. Formin í verkunum virðist hæglega mega fjölfalda eða minnka. Það læðist að manni tilfinning sem Freud nefndi *das Unheimliche* — vitund um eitthvað iskyggilegt einmitt sökum þess hvað það er kunnuglegt.

Málverk Sigurðar Árna Sigurðssonar eru listskuggamynda og tvífara. Þau tengjast uppruna málara-listarinnar eins og áður sagði og enn fremur þeim hugmyndum forfeðranna að tvífarar séu bæði ógnvekjandi og verndandi. „Tvífarinn,“ segir Freud, „tilheyrir frumstæðum tímum sálarlífsins og hlýtur þá að hafa haft vinsamlegri merkingu en nú. Tvífarinn tók síðar á sig mynd ógnvaka á sama hátt og guðir urðu að djöflum þegar trúarbrögðin, sem þeir heyrðu til, liðu undir lok.“

Málaralistin er ekki hrein og flekklaus; öndverðir kraftar og öfl mætast á sviði hennar. Alls kyns tvöfeldni og hverfulleiki á stefnumót á vettvangi hennar. Myndmál málaralistarinnar byggist vissulega á stöðugum andstæðum: fyrirmynd/eftirmynd, formi/efni, lit/teikningu, figúru/grunni, hlutlægni/óhlutlægni en sögu þessarar listgreinar má í raun hugsa sér sem síbreytilegan leik með gegnsæi og ógegsæi.

Sigurður Árni tekst á við málaralistina sem tvífara raunveruleikans og leiðir okkur til móts við svimandi raunveru völundarhúsa eins og fram koma í verkum Jorge Luís Borges, *Hringlaga rústir* og *Garður með gangstígum sem greinast*. Í *Raunveru og tvífara hennar* segir Clément Rosset: „Öll endurgerð og fjölföldun gerir ráð fyrir frummynd og eftirmynd. Það má velta fyrir sér hvort „annar atburður“ sé tvívari hins raunverulega atburðar. Við uppgötvum að svo er ekki. Það er frekar að því sé öfugt farið; það er engu líkara en raunverulegi atburðurinn sé eftirmynd, afrit, tvívari hins. Þannig er raunveruleikinn, raunverulegur atburður, „hinn“ eða „annar“; raunveran er þá eftirmynd einhvers annars raunveruleika sem sífellt flýr undan okkur og við fáum aldrei höndlað né vitað neitt um.“

Í málverkum sínum kemst Sigurður Árni Sigurðsson stöðugt undan rökhyggju natúralismans og eftirlikjandi aðferða en notar samt myndmál sem byggir á náttúruformum. Frammi fyrir þessum myndum verður mér ósjálfrátt hugsað til málverksins *Sendiherrarnir* eftir Holbein yngri (1497-1543) og draugalegu

anamorfósunnar eða teygðu myndblekkingarinnar í forgrunni þess. Sú *vanitas*, sem þorir varla að segja til sín, er holdtekja hinna hverfulu forma heimsins.

Bernard Marcadé

Sigurður Árni Sigurdsson: Painting and its Double

“The first painting”, wrote Leonardo da Vinci, “was the linear outline of the shadow of a man thrown on the wall by the sun.” This statement is similar to the well-known story told by Pliny the Elder who, in his *Natural History*, associated the beginnings of art with the drawing made by Dibutade, the daughter of a potter from Sycione, which she produced by tracing on a wall the outline of the shadow projected by the face of her lover, who was about to leave on a long voyage. This *primitive scene* is emblematic of the status of painting from ancient times to the present. Painting, of whatever kind, is always understood in a *negative* (in the photographic sense) context which places it under the dominion of *shadows* and under the rule of *absence*. This scenography is not unrelated to Plato’s famous allegory of the cave. From its foundation, then, painting has found itself confronted by a *precariousness*, that of having no other grounds for existence than the articulation of a loss. Painting is the setting *par excellence* for a *transaction* between presence and absence, the living and the dead, the visible and the invisible.

The paintings and drawings of Sigurður Árni Sigurdsson are inscribed in this tradition of precariousness. Nothing in his work seems to require identification in a definitive way. Everything can be read and seen from various perspectives. We can of course recognize, here and there, recurring subjects and themes: mountains, bodies of water, the sky, animals, plants . . . But these natural elements also act in a phantasmic or even simply formal way . . . The naturalism of this painting is a sort of trap. The underlying pattern of each of these motifs is expressed in strange shapes where the betrothal of design and color, of background and figure, of masculine and feminine, is celebrated.

The paintings of Sigurdur Árni Sigurdsson range mysteriously between verisimilitude and vision. His pictures never cease wandering between these two realms of image. With them we are in a land of ghosts and spectres. Each element depicted is comprehensible and at the same time incomprehensible; sometimes we can comprehend the form and not the meaning, and at other times it is the reverse. This art appears to be very static, and yet at any moment it is capable of upsetting its own certitudes. Each form is capable of *turning back upon itself*, sweeping away in this movement all the rules of identity and belonging.

The symmetry of most of these works is itself a source of disharmony and dissimilarity. Everything is in fact too easily subject to magnification or reduction for us not to have a feeling of the *Unheimlich* – Freud's term for what is disturbing and strange precisely because of its *too great* familiarity.

The paintings of Sigurdur Árni Sigurdsson are paintings of shadows and doubles. The artist, we realize, has rediscovered the native condition of painting, at the same time that he returns to ancient conceptions of the soul which make the double into an ambiguous mechanism, both protection and threat: "The double," said Freud, "is a formation belonging to primitive psychological time, a time long past when it no doubt had a more benevolent meaning. The double has been transformed into an image of terror in the same way that gods, after the fall of the religion to which they belonged, became demons."

Painting is not pure, it is shot through with intensity and divergence. It is the primary setting for every form of duplicity and precariousness. This is the reason, apart from the hierarchic oppositions which structure its discourse (model/copy, form/matter, color/design, figure/background, representation/non-representation . . .) why the history of this art is also to be understood as the most moving and the most developed expression of the oscillating play between transparency and opacity.

By exploiting painting in its function as *double* of reality, Sigurdur Árni Sigurdsson makes accessible to us a form of the Real, the vertiginous and labyrinthic form of *The Circular Ruins*, of *The Garden of Forking Paths*.^{*} "Every duplication," writes Clément Rosset in

^{*} Works by Jorge Luis Borges

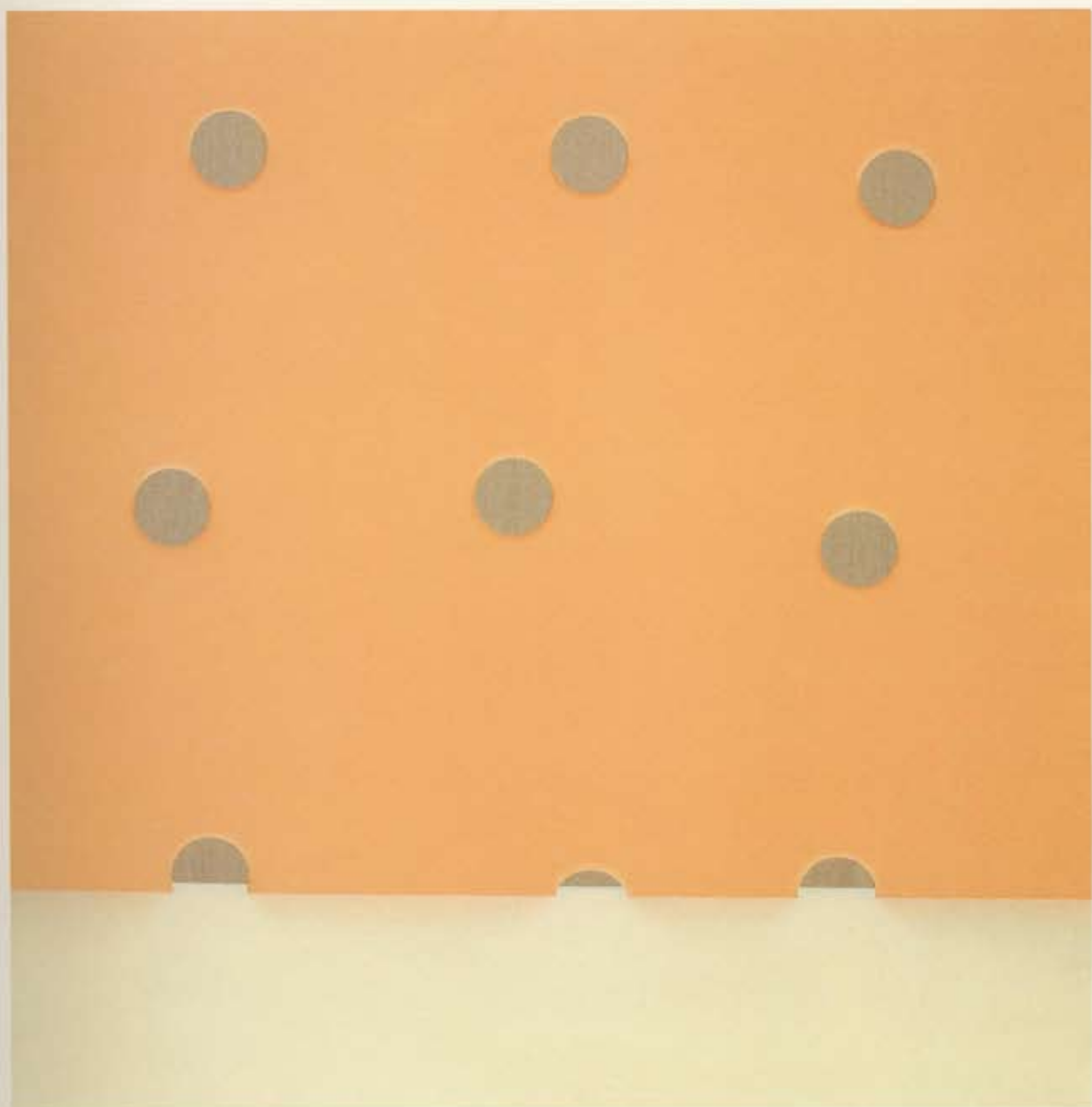
Le réel et son double,“ implies an original and a copy, and one may well ask which one – the ‘other occurrence’ or the real one – is the model, and which is the double. One then discovers that the ‘other occurrence’ is not really the double of the real occurrence. It is in fact the reverse: the real occurrence itself appears to be the double of the ‘other occurrence’. The result is that the real occurrence is, ultimately, ‘the other’: the other is this Real, that is, the double of another Real which would be the Real itself, but which constantly eludes us and of which one can never say or know anything.”

When we confront the paintings of Sigurdur Árni Sigurdsson, which never cease to baffle the naturalistic and mimetic logic of representation by means of a language which nonetheless rises from natural forms, how are we not to evoke the anamorphic phantom which floats on the foreground of *The Ambassadors* by Holbein? This *vanitas*, which scarcely dares to utter its name, is the represented incarnation of the instability of the forms of the world.

Bernard Marcadé

Myndir með grein Bernards Marcadé eru úr myndaröðinni „Leiðréttingar“, 1990 - / Illustrations to the article by Bernard Marcadé are from the series “Corrections”, 1990 -

„An tithis“ / „Untitled“
olía á striga / oil on canvas
150 x 150 cm, 1994

„Ăn titils” / “Untitled”
oliă á striga / oil on canvas
140 x 140 cm, 1992

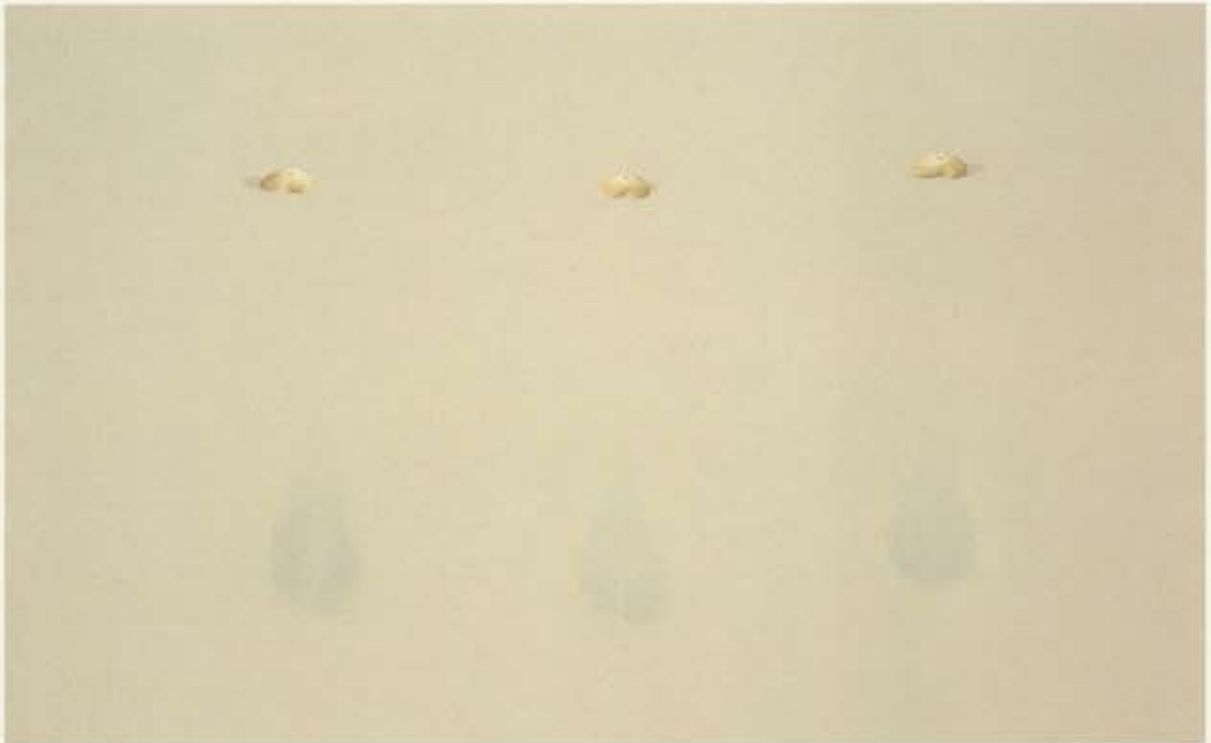
„An titils“ / “Untitled”
olia à striga / oil on canvas
150 x 150 cm, 1994

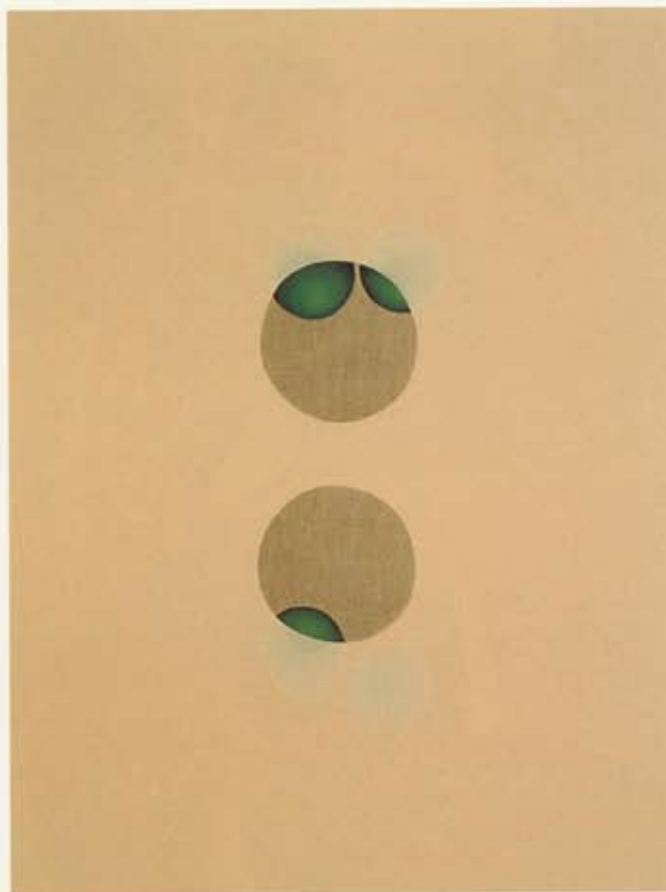
„Ăn titils“ / “Untitled”
olia á striga / oil on canvas
55 x 71 cm. 1994

„Staða hlutanna“ / “The Position of Objects”
olía á striga / oil on canvas
150 x 150 cm, 1994

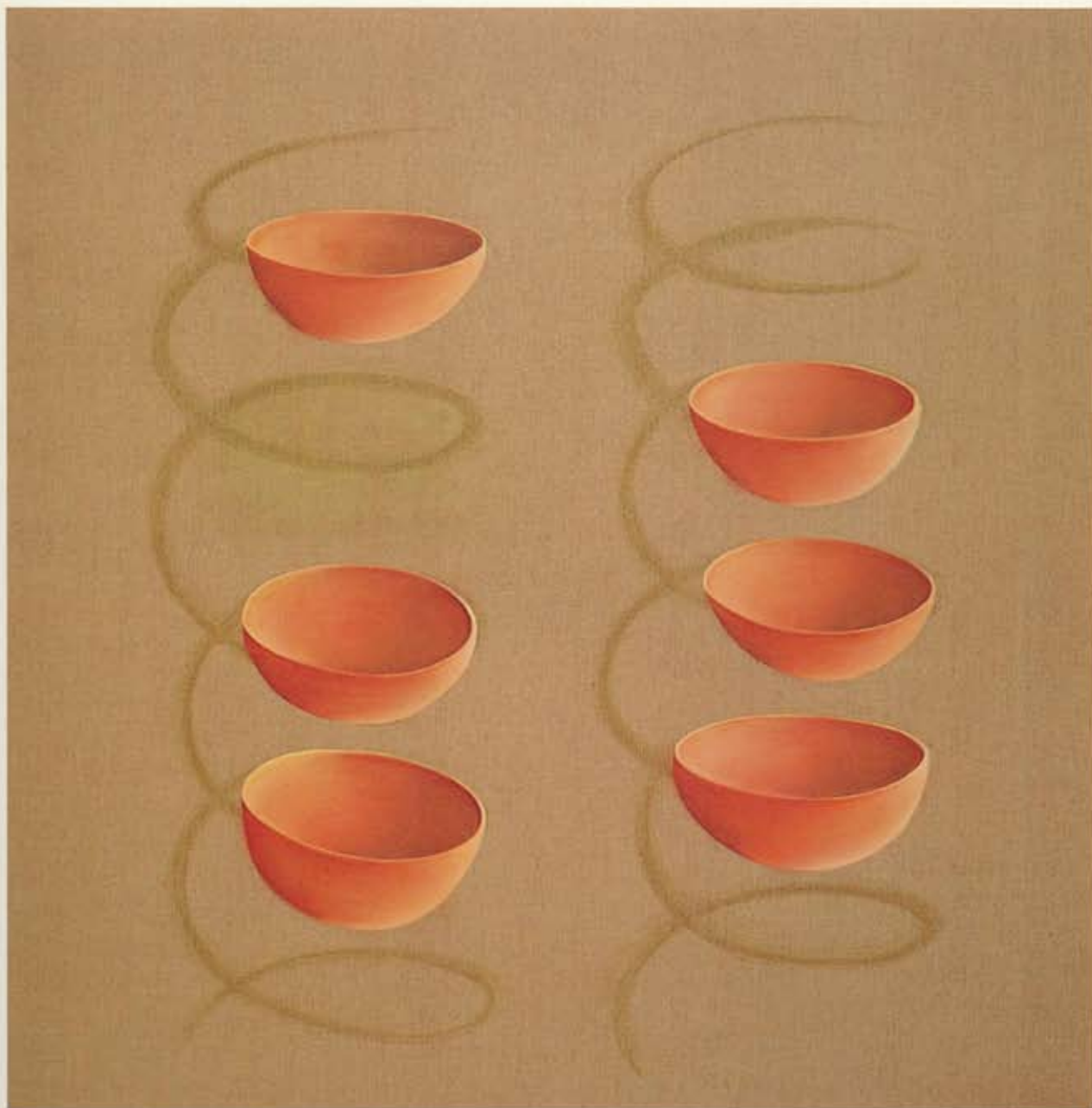
„Prjú fjöll“ / “Three mountains”
olía á striga / oil on canvas
90 x 145 cm, 1994

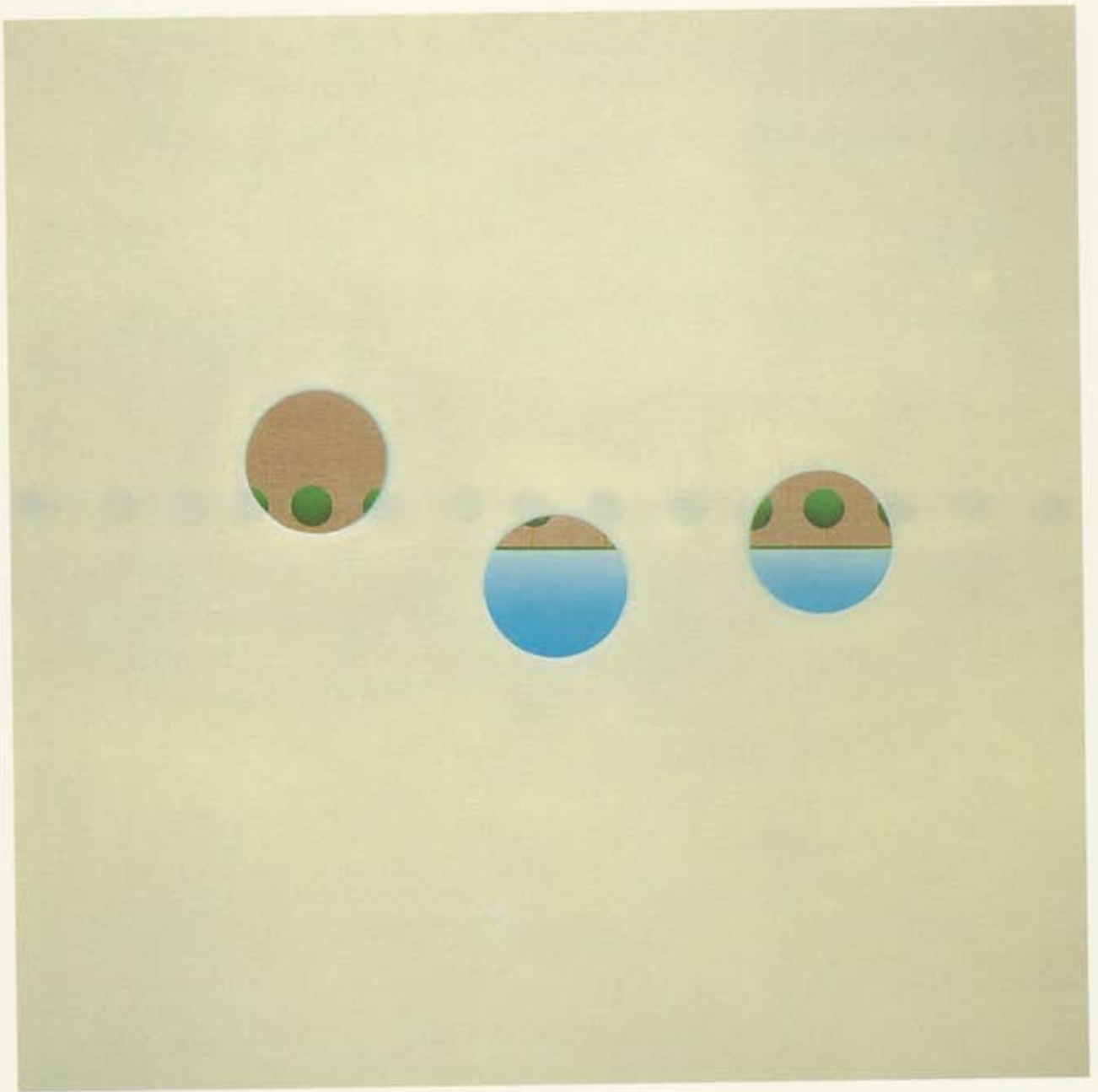
„Ad innan“ / “Within”
olja á striga / oil on canvas
116 x 89 cm, 1992

„An titils“ / “Untitled”
olía á striga / oil on canvas
45 x 45 cm, 1991

„An titils“ / “Untitled”
ollia á striga / oil on canvas
150 x 150 cm, 1994

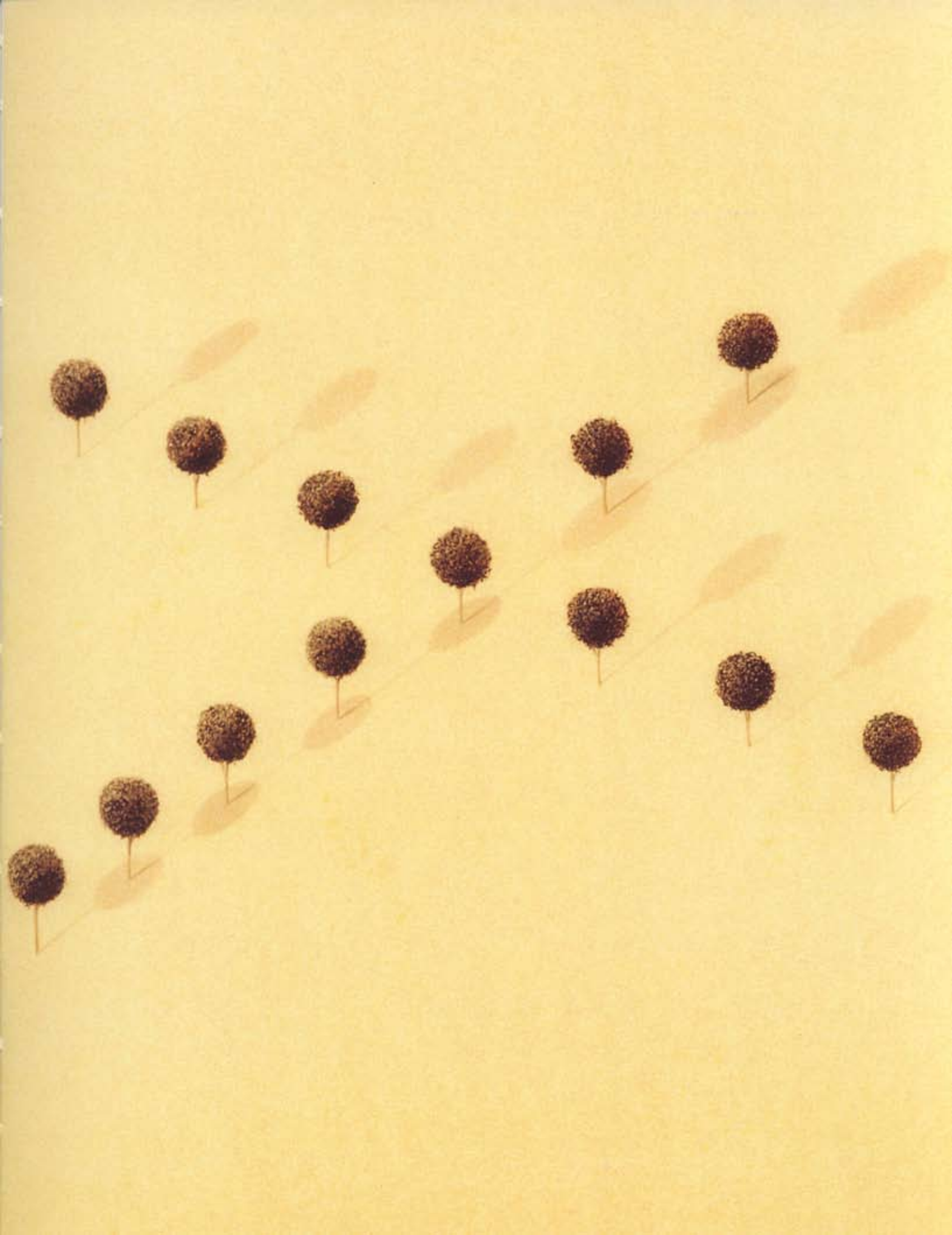
„Upphaf að ferðalokum“ / “Beginning of the End of a Journey”
ólía á striga / oil on canvas
150 x 150 cm, 1994

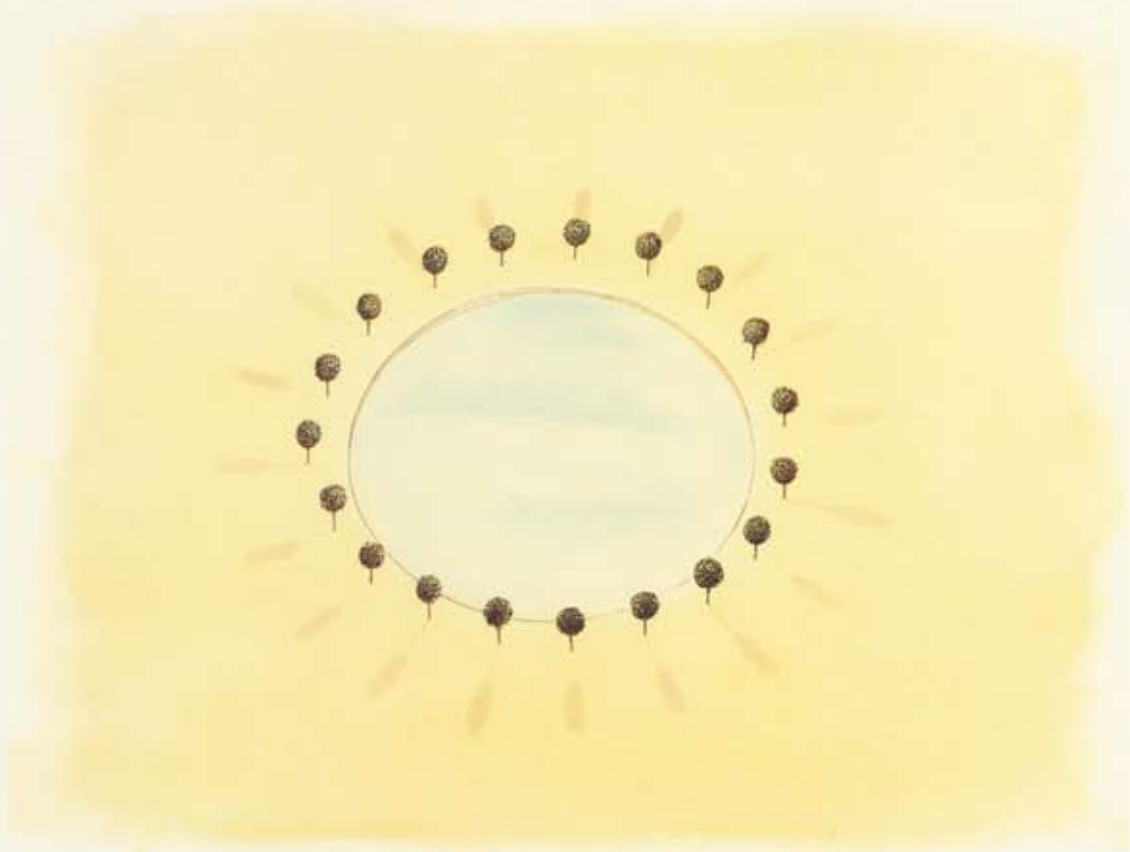

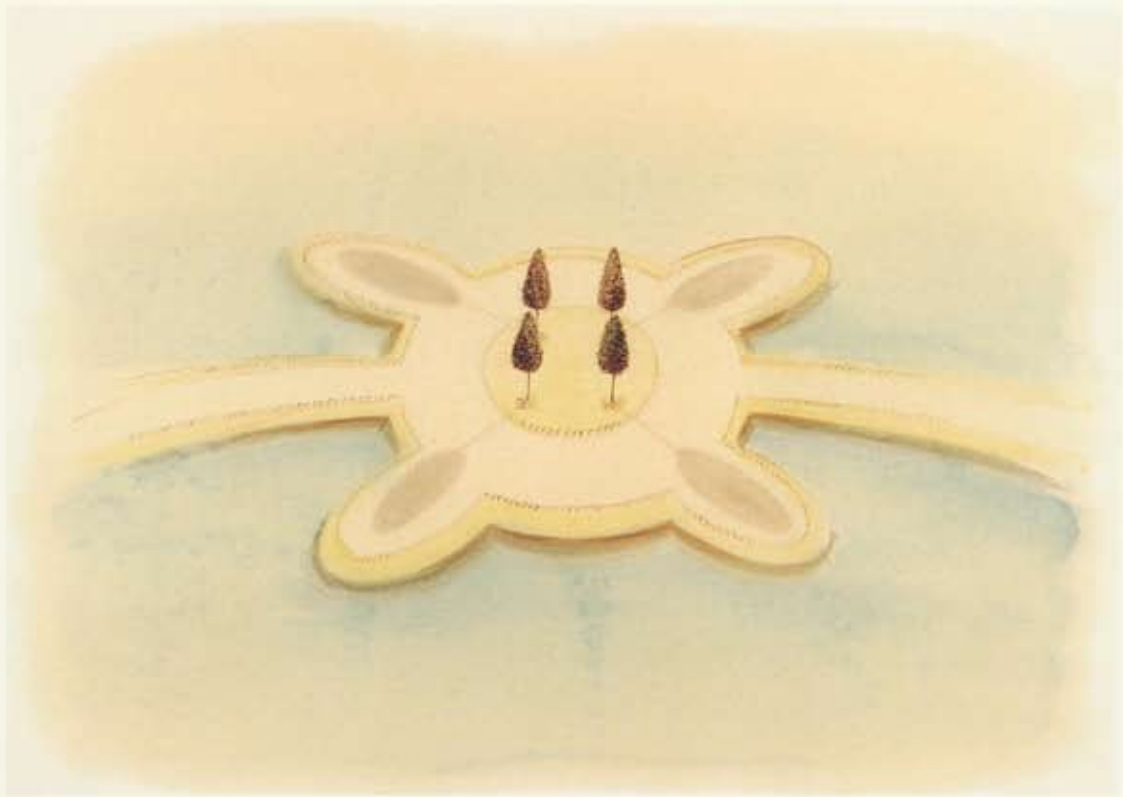
„Landslag“ / “Landscape”
olía á striga / oil on canvas
65 x 100 cm, 1994

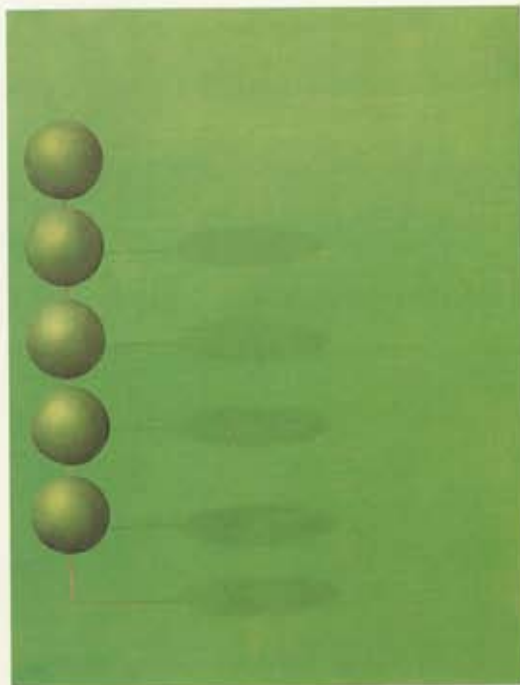
„Hugmyndir að görðum“ I - IX / “Ideas for gardens” I - IX

I, II, III, IV Teikningar / Drawings
óla og blek á pappír / oil and pen on paper
1994

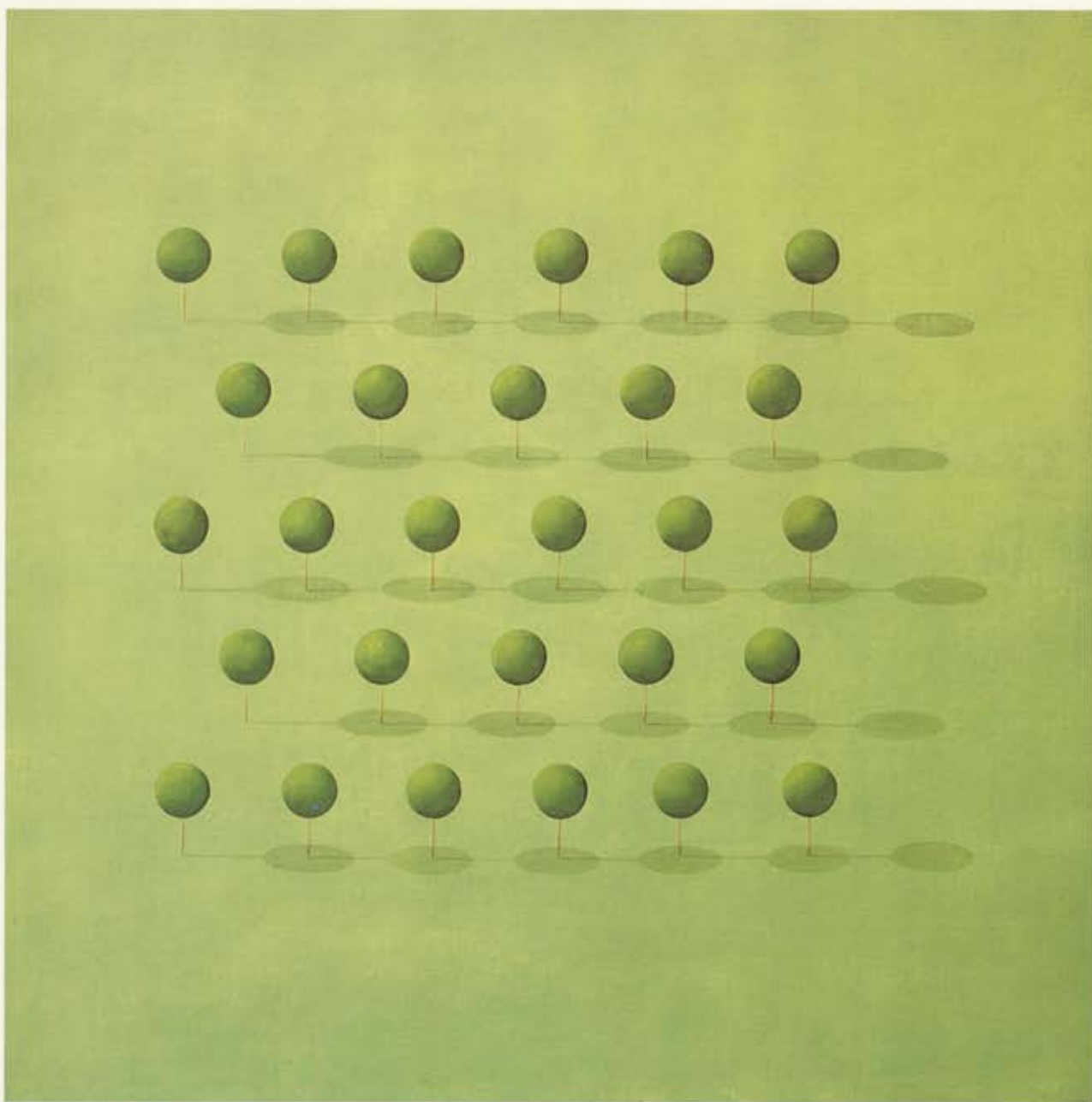
V Olía á striga / Oil on canvas
97 x 70 cm, 1994

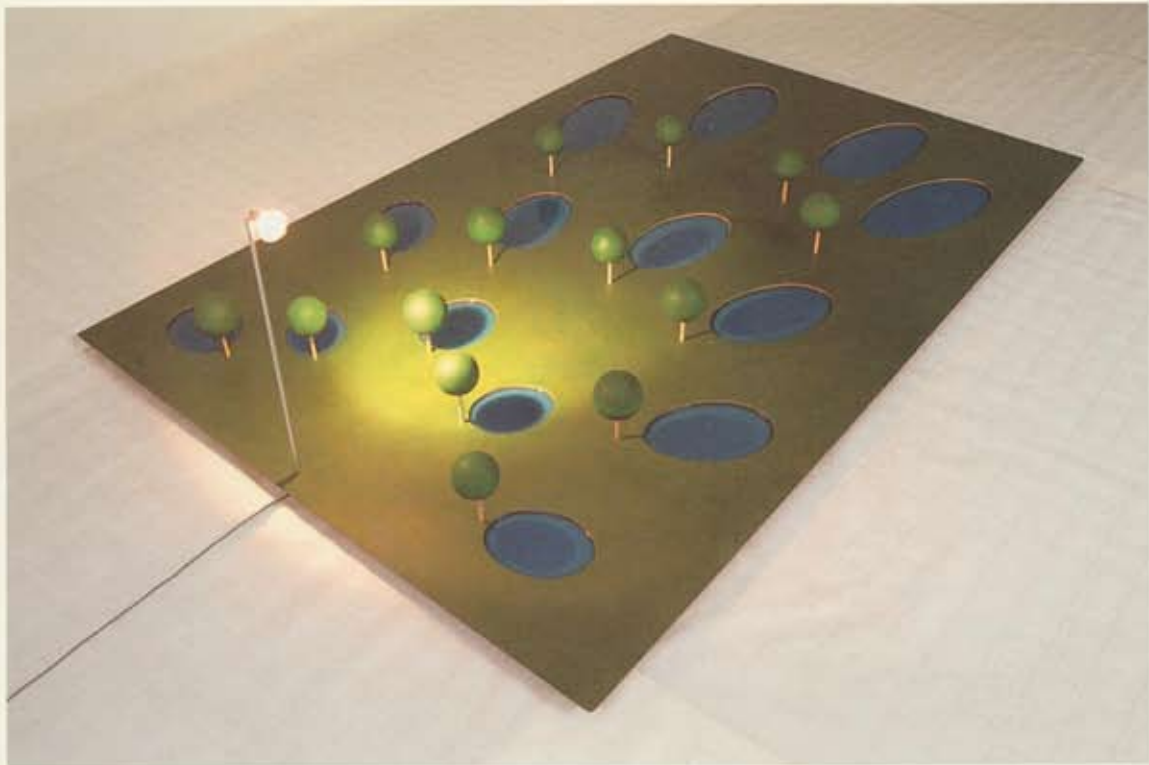
VI Olfa à striga / Oil on canvas
150 x 150 cm, 1994

VIII Olía á striga / Oil on canvas
140 x 140 cm, 1994

IX „Fullkominn garður“ / “A Perfect Garden”
olía á tré og polyester / oil on wood and polyester
220 x 145 x 19 cm, (ljós / light 50 cm), 1993

Sigurður Árni Sigurðsson,

F. 14.3. 1963 á Akureyri / b. 14.3.1963
in Akureyri, north Iceland
Býr í París og á Akureyri / Lives in Paris
and Akureyri

Nám / Education

1983 - 1984 Myndlistarskólinn á Akureyri / Akureyri College
of Art
1984 - 1987 Myndlista- og handíðaskóli Íslands, Reykjavík /
Icelandic College of Art and Craft, Reykjavík
1987 - 1990 École Nationale d'Art de Cergy - Pontoise,
Frakkland
1990 - 1991 Institut des Hautes Études en Arts
Plastiques, París

Einkasýningar / Solo exhibitions

1994 Listasafn Akureyrar / Akureyri Art Museum
1994 Listasafn Reykjavíkur, Kjarvalsstaðir / Reykjavík Municipal Art Museum, Kjarvalsstaðir
1993 Palais des Congres, París
1993 Gallerí Aline Vidal, París
1993 Centre Genevois de Gravure Contemporaine, Genf / Geneva
1993 Schloss Solitude, Stuttgart
1992 Gallerí Atheneum, Dijon, Frakkland / France
1992 Gallerí Domi Nostrae, Lyon, Frakkland / France
1991 Gallerí Nýhöfn, Reykjavík
1988 „Fiskar“, Súlnaberg, Akureyri

Samsýningar / Joint exhibitions

1994 „Well of Light“, The Gallery in Cork Street, London
1993 Opnunarsýning Listasafns Akureyrar, Akureyri / Inaugural exhibition, Akureyri Art Museum
1993 „Rund um die Kuppel“, Kunstverein, Stuttgart
1992 „Rontrous et Cerclures“, Gallerí Aline Vidal, París
1992 „Aurora 5“, Joensuu taidemuseo, Finnland
1992 „Atelier 92“, Nútímalistasafn Parísar / Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris
1991 „Entre les Autres“, Strasbourg, Frakkland / France
1991 „Gallerí Gangurinn“, Reykjavík
1991 „Moules-Moules“, Gallerí Paul Boyé, Sète, Frakkland / France
1990 „Entre nuit et jour“, L'Église Saint-Vincent, Saint-Flour, Frakkland / France
1990 „Sumarvinnustofur Villa Saint-Clair“, Gallerí Paul Boyé, Sète, Frakkland / France
1989 „Retour de Sense“, Gallerí Antoine Candau, París
1989 „Þrír ungir myndlistarmenn“, Glerárkirkja, Akureyri
1985 „Ungir norðlenskir myndlistarmenn“, Skemman, Akureyri

Útgáfur / Publications

1993 „Corrections“, sex ljósmyndaprykk, gefin út af Centre Genevois de gravure contemporaine, Genf og Schloss Solitude, Stuttgart / “Corrections,” six photoprints published by Centre Genevois de gravure contemporaine, Geneva, and Schloss Solitude, Stuttgart

1993 „Reserve“, bókverk gefið út af Centre Genevois de gravure contemporaine, Genf og Schloss Solitude, Stuttgart / “Reserve,” artist’s book published by Centre Genevois de gravure contemporaine, Geneva, and Schloss Solitude, Stuttgart

1991 Bók með teikningum, gefin út af Villa Saint-Clair, Séte, Frakkland / Book of drawings, published by Villa Saint-Clair, Séte, France

Eftirtalin söfn eiga myndir eftir listamanninn / Works in public collections

FRAC, Languedoc-Roussillon, Frakkland / FRAC, Languedoc-Roussillon, France

Listasafnið á Akureyri / Town of Akureyri

Listasafn Genfarborgar, Sviss / City of Geneva

Listasafn Háskólans í Dijon, Frakkland / University of Dijon, France

Listasafn Háskóla Íslands / University of Iceland Listasafn Íslands / National Gallery of Iceland

Listasafn Parísarborgar / City of Paris

Listasafn Reykjavíkur / Reykjavík Municipal Art Museum

auk þess eiga ýmsar opinberar stofnanir bókverk eftir hann / and artist’s books in public collections

Menningarmálanefnd Reykjavíkur / The Cultural Committee of the City of Reykjavík

Guðrún Jónsdóttir, formaður / chairman

Guðrún Ágústsdóttir

Helgi Pétursson

Inga Jóna Þórðardóttir

Jóna Gróa Sigurðardóttir

Tumi Magnússon

Selma Guðmundsdóttir

Forstöðumaður Listasafns Reykjavíkur / Director of the Reykjavík Municipal Art Museum

Gunnar B. Kvaran

Ljósmyndun / Photography

Bernhard Valsson

Martin Wolf

Thomas Pfündel

Sigurður Árni Sigurðsson

Þýðing / Translation

Bernard Scudder

Robert Cook

Sigurður Pálsson

Yfirlstur handrita / Proofreading and editing

Bernard Scudder

Umsjón með gerð sýningarskrár / Catalogue production

Anna Margrét Bjarnadóttir

Hönnun sýningarskrár / Catalogue design

Hildigunnur Gunnarsdóttir

Skeyting og filmuvinnsla / Colour separation and montage

Prentmyndastofan hf

Prentun og bókbund / Printing and bookbinding

G. Ben. Prentstofa hf

Útgefandi / Publisher

Kjarvalsstaðir, Listasafn Reykjavíkur / The Reykjavík Municipal Art Museum

Kjarvalsstaðir
Listasafn Reykjavíkur
The Reykjavík Municipal Art Museum
v/Flókagötu, 105 Reykjavík

Júlí - september 1994